USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

EAST • WEST MANAGEMENT INSTITUTE

CURATIO INTERNATIONAL FOUNDATION

25 Years for Better Health Systems

ინფლაციის დონის მაჩვენებელი ჯანმრთელობის დაცვის ჯგუფზე- აქცენტი ფარმაცევტულ პროდუქტებზე

მომზადებულია საერთაშორისო ფონდი კურაციოს მიერ

ზოგადი ინფორმაცია

65%
შინამეურნეობების ჯანდაცვაზე მთლიანი დანახარჯის 65% მედიკამენტებზე მოდის (2018)

6%
იხარჯება მედიკამენტებზე შინამეურნეობების სრული ბიუჯეტიდან

7% ზრდა აშშ დოლარში 7%
vs
41% ზრდა ლარში 41%

90%
საქართველოში ფარმაცევტული პროდუქტების 90% იმპორტულია

შინამეურნეობების დაახლოებით 80% ხარჯავს მედიკამენტებზე დაახლოებით 80%-ს ჯანდაცვის სრული დანახარჯიდან, მხოლოდ ყველაზე მდიდარი 20% ხარჯავს დაახლოებით 40%-ს. ამრიგად, ფარმაცევტული ხარჯები ეხება თითქმის ყველას.

მედიკამენტებზე გაწეული კატასტროფული დანახარჯი 2013-2018 წლებში 11.5%-დან 17.4%-მდე გაიზრდა. მედიკამენტ. საშუალო ზომის შინამეურნეობის მიერ გაწეული საშუალო თვიური დანახარჯი 267.9 ლარს შეადგენს.

იმპორტირებული მედიკამენტების ღირებულება 41%-ით გაიზარდა ლარში / 7%-ით აშშ დოლარში 2016 – 2020 წწ.

აშშ დოლარის/ლარის გაცვლითი კურსის 31.4% ზრდა 2016-2020 წწ. სავარაუდოდ ხელს უწყობს აშშ დოლარისა და ლარის მაჩვენებლებს შორის არსებულ შეუსაბამობას)

საქართველოში იმპორტს ფარმაცევტული ბაზრის დიდი ნაწილი უკავია. კერძოდ, 2022 წელს მან 483.24 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა.

საერთაშორისო ფონდი „კურაციო“. (2021). რა დაავადება ჭირს ქვეყნის ფარმაცევტულ სექტორს და რა შეიძლება იყოს მისი საშველი?
Goginashvili K., Nadareishvili M., & Habicht T.(2021). [Can people afford to pay for health care? New evidence on financial protection in Georgia]. World Health Organization. Regional Office for Europe. https://apps.who.int/iris/handle/10665/342814. License: CC BY-NC-SA 3.0 IGO
საქსტატი.(2023).შინამეურნეობების საშუალო თვიური დანახარჯი. https://www.geostat.ge/personalinflation/?lang=en
კონკურენციის სააგენტო. (2021). ფარმაცევტული ბაზრის მონიტორინგი. /https://admin.competition.ge/uploads/0e920af7373747e089b6921817fb9e12.pdf
საერთაშორისო ფონდი „კურაციო“. (2019). ფარმაცევტული საშუალებების ფასწარმოქმნის პოლიტიკა საქართველოში მოსახლეობის ფარმაცევტულ პროდუქტებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების მიზნით. https://curatiofoundation.org/wp-content/uploads/2020/02/Pharmaceutical-pricing-policies_Dialogue-Summary_3Feb2020_Final_ENG.pdf
UN comtrade. (2023). https://comtradeplus.un.org/

ფარმაცევტული პოლიტიკის რეფორმა

2014-2023 წწ.

ძალაში შესვლის თარიღი

ეტაპი II: 2/15

ეტაპი II: 3/15

9/2014

რეცეპტის მოთხოვნა

დაწესდა რეცეპტთან დაკავშირებული მოთხოვნები **მედიკამენტების 2 ჯგუფისთვის**, ფარმაცევტული პროდუქტების უფრო რაციონალური გამოყენების მხარდაჭერის მიზნით.

8/2016

ელექტრონული რეცეპტი

საქართველოს მთავრობის მიერ დაინერგა **არასავალდებულო** ელექტრონული რეცეპტების სისტემა **მცირე მასშტაბით თბილისში.**

7/2017

სუბსიდირებული მედიკამენტები

საქართველოს მთავრობა ახორციელებს სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფის პროგრამას, რომლის ფარგლებში, ექვსი ყელაზე გავრცელებული ქრონიკული დაავადების მქონე პაციენტებს იგი სუბსიდირებულ მედიკამენტებს სთავაზობს (გულ-სისხლძარღვთა და ფილტვის ქრონიკ. დაავადებები,, შაქრიანი დიაბეტი, ტიპი 2, ფარისებრი ჯირკვლის დაავადებები, ეპილეფსია).

1/2022

მედიკამენტების იმპორტი

საქართველომ დაუშვა მედიკამენტების პარალელური იმპორტი თურქეთიდან შემდგომი ეროვნული ავტორიზაციის გარეშე.

1/2023

რეფერენტული ფასწარმოქმნა

საქართველოს მთავრობამ დანერგა რეფერენტული ფასწარმოქმნის პოლიტიკა მედიკამენტებზე.

რეფერენტული ფასები ნაწილობრივ დაინერგა (ა) ანტიბიოტიკებზე და (ბ) გულ-სისხლძარღვთა სამკურნალო საშუალებებზე, ასევე მე-2 ტიპის დიაბეტის, ეპილეფსიის, ონკოლოგიური, ფარისებრი ჯირკვლისა და ფილტვის დაავადებების სამკურნალო პრეპარატებზე.

ჯანმრთელობის დაცვის ჯგუფის ინფლაციის დონის მაჩვენებელი

ჯანმრთელობის დაცვის ჯგუფის ინფლაციის დონის მაჩვენებელი

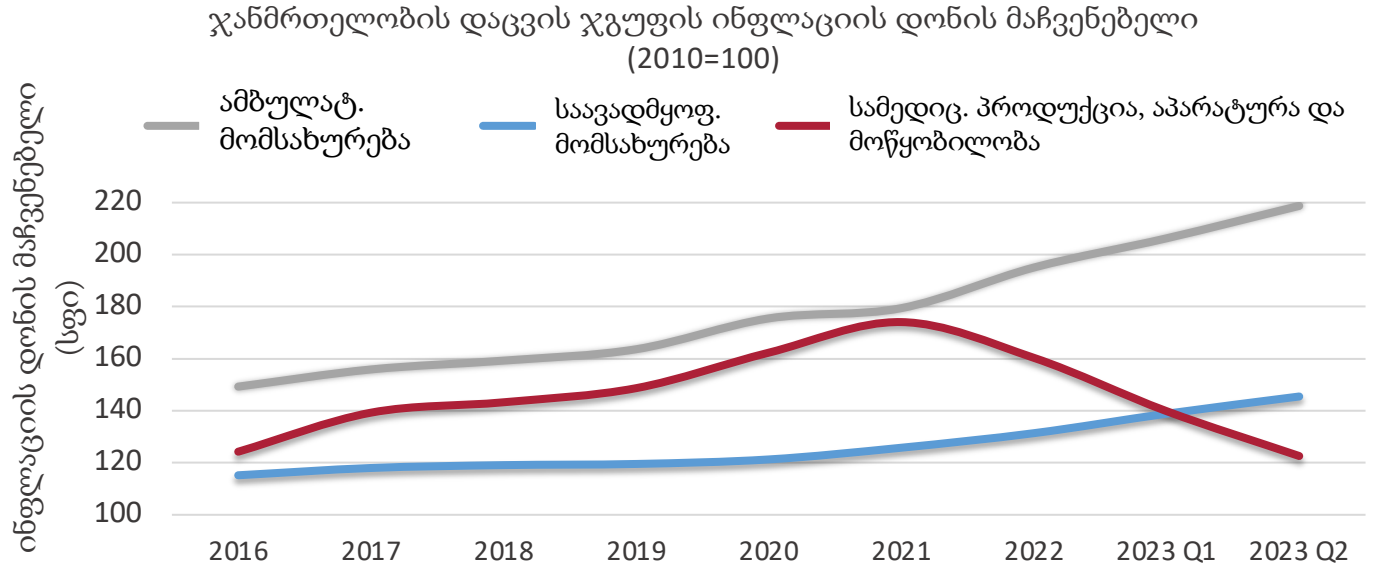

შენიშვნა: 2023 წლის მონაცემები მოიცავს პირველ 2 კვარტალს. სფი-სამომხმარებლო ფასების ინდექსი

- **ჯანმრთელობის დაცვის ჯგუფის** ფასები 6.9%-ით შემცირდა, ძირითადად **სამედიცინო პროდუქციის, აპარატურისა და მოწყობილობის ქვე-ჯგუფის ხარჯზე,** რომელთა ფასები 2023 წლის ივნისში 17.2%-ით შემცირდა.
- სფი-ს მიხედვით (2010=100), სამედიცინო პროდუქციის ფასების ზრდის გრძელვადიანი ტენდენციის შემდეგ 2022 წლიდან ფასების მნიშვნელოვანი კლება შეინიშნება, რაც პოტენციურად, თურქეთიდან პარალელურ იმპორტს შესაძლოა უკავშირდებოდეს.
- 2023 წლის ივნისში ფასები 2017 წლის ნიშნულის ქვემოთ ჩამოვიდა.

თვიური ინფლაციის დონე

- 2023 წლის მეორე კვარტალში, **ჯანმრთელობის დაცვის ჯგუფი** საერთო თვიური ინფლაციის დონის მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორი *არ* ყოფილა; ინფლაცია ძირითადად საკვებით, ტრანსპორტითა და კომუნალური გადასახადებით იყო გამოწვეული.
- 2023 წლის აპრილში, **ჯანმრთელობის დაცვის ჯგუფის** სამომხმარებლო ფასების ინდექსი 0.9%-ით *გაიზარდა* წინა თვესთან შედარებით, მომდევნო თვებში კი მცირე კლება შეინიშნება, კერძოდ მაისში 0.6 და ივნისში 0.3-მდე შემცირდა.

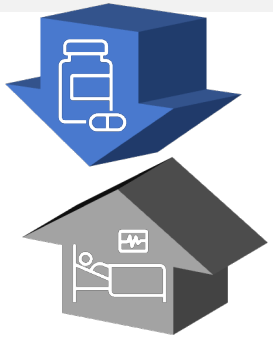

2023 წლის თებერვალში, **სამედიცინო პროდუქციის, აპარატურისა და მოწყობილობის** სამომხმარებლო ფასების ინდექსის ცვლილებამ -8.1% შეადგინა, მაშინ, როცა საავადმყოფოების მომსახურების ფასები 1.3%-ით გაიზარდა

საქსტატი. (2023). სფი (ინფლაცია). https://www.geostat.ge/en/modules/categories/26/cpi-inflation

ინფლაციის დონის მაჩვენებელი კონკრეტული მედიკამენტებისთვის

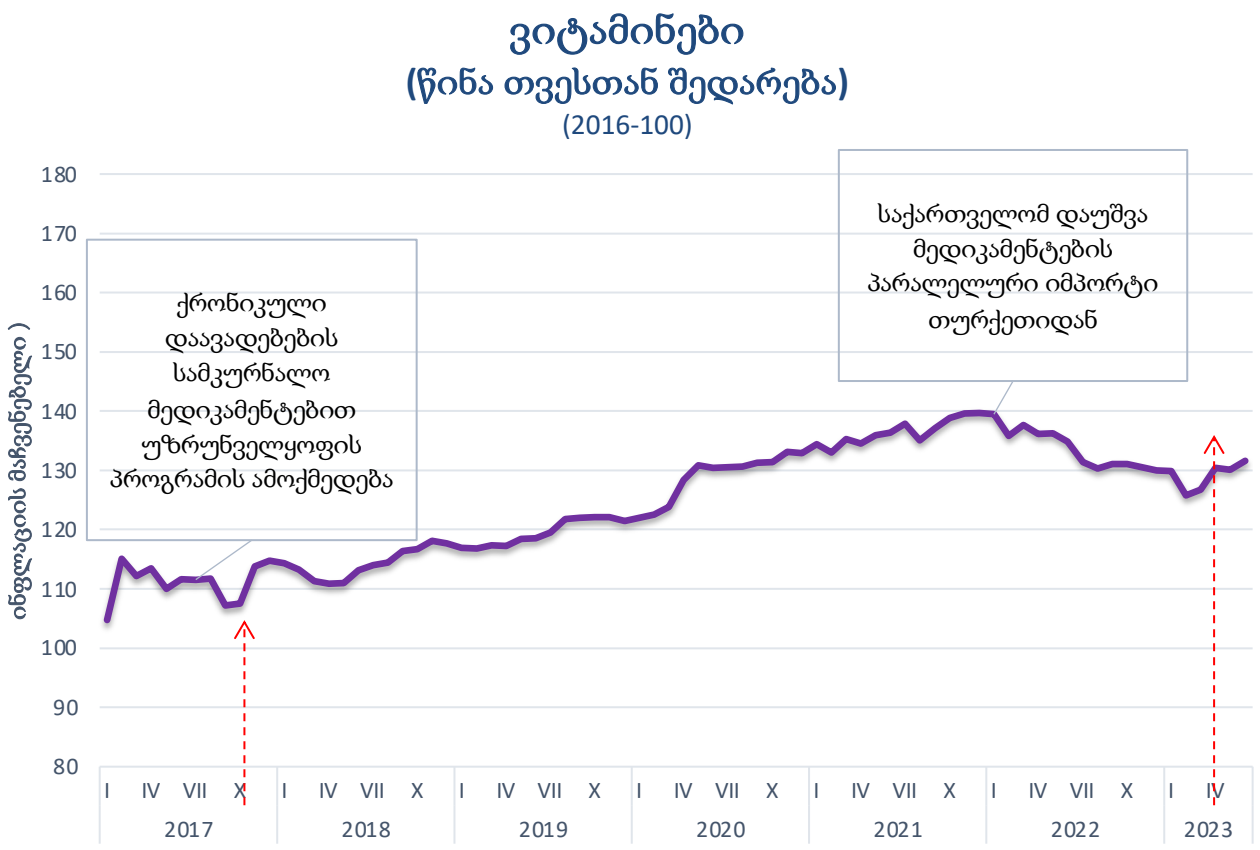

მონაცემთა წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი (უცხოური ვალუტების საშუალო თვიური გაცვლის კურსი)

- თურქეთიდან პარალელური იმპორტის დაშვების შემდეგ ყველა მედიკამენტის ფასი შემცირდა; ამასთან, იმპორტული მედიკამენტების სია თანდათან გაფართოვდა
- ნაწილობრივ ეს შეიძლება აშშ დოლართან მიმართებით ლარის კურსის 15%-იანი გამყარებით აიხსნას.

შენიშვნა: სამომხმარებლო ფასების ინდექსის ცვლილება წინა თვესთან შედარებით
მონაცემთა წყარო: საქსტატი. (2017-2023 წწ). სამომხმარებლო ფასების ინდექსი (ინფლაცია). https://www.geostat.ge/en/search?query=inflation&page=12

ჯანდაცვის სამინისტრო. (2021 წ.).თურქეთიდან იმპორტირებული წამლების სია გაფართოვდა. https://www.moh.gov.ge/ka/news/6614/TurqeTidan-importirebuli-medikamentebis-sia-gafarTovda

Business media.(2022 წ.). თურქეთიდან იმპორტირებული მედიკამენტების შემენა 4 სააფთიაქო ქსელშია შესაძლებელი - ჯანდაცვის სამინისტრო. https://bm.ge/news/turqetidan-importirebuli-medikamentebis-shedzena-4-saaftiaqo-qselshia-shesadzlebeli---jandacvis-saministro/105461

ინფლაციის დონის მაჩვენებელი კონკრეტული მედიკამენტებისთვის (2)

ანტიბიოტიკები

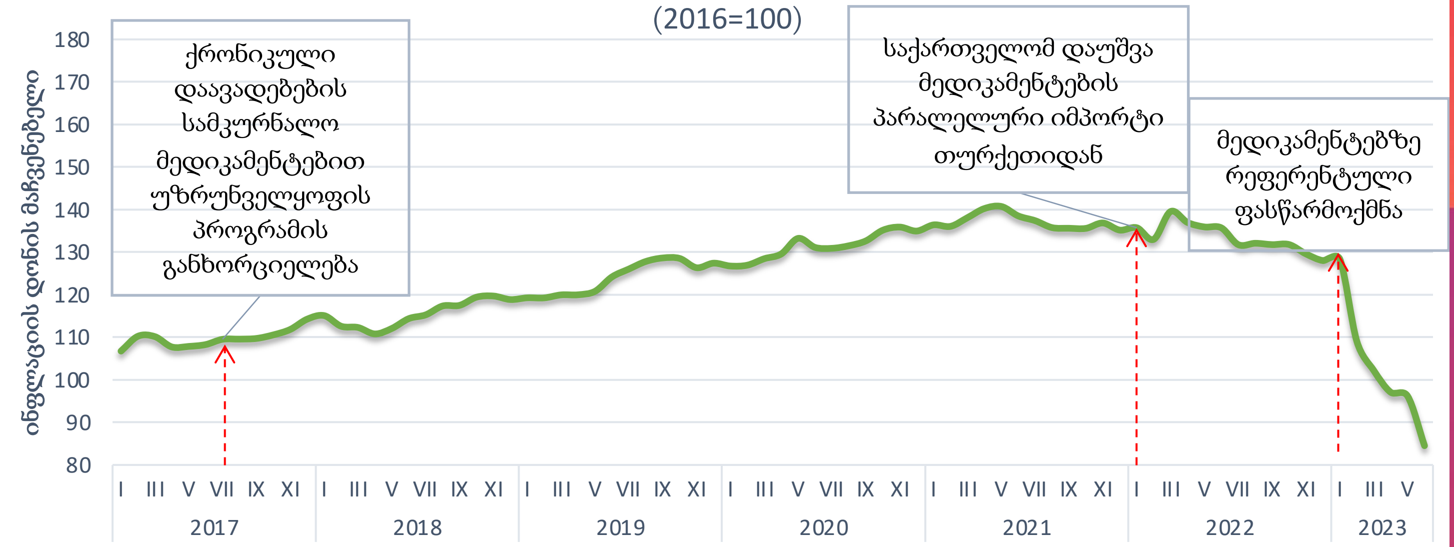

სისხლძარღვთა გამაფართოებელი მედიკამენტები

შენიშვნა: ეს არის წამლების 2 ჯგუფი რეფერენტული ფასწარმოქმნის პოლიტიკის დანერგვის 1-ლი ეტაპის ფარგლებში, რომელთა სამომხმარებლო ფასების ინდექსი საჯაროდ ხელმისაწვდომია.
მონაცემთა წყარო: საქსტატი. (2017-2023). სფი (ინფლაცია). https://www.geostat.ge/en/search?query=inflation&page=12

- საქართველოში რეფერენტული ფასწარმოქმნის სისტემის პირველი ეტაპი 15 თებერვალს ამოქმედდა. იგი მედიკამენტების შერჩეული კატეგორიისთვის დაინერგა, მათ შორის ანტიბიოტიკებისა და სისხლძარღვთა გამაფართოებელი მედიკამენტებისთვის. სისტემის ფარგლებში მედიკამენტების ჩამონათვალი ეტაპობრივად გაიზარდა მარტსა და მაისში.
- რეფორმამ პოტენციურად ხელი შეუწყო ფასების საერთო შემცირებას, რომელიც მაისში აღინიშნა.[1]
- გარდა ამისა, შედეგად რეფერენტული ფასების არ მქონე მედიკამენტებთან შედარებით, *ანტიბიოტიკებისა და სისხლძარღვთა გამაფართოებელი მედიკამენტების* სფი მცირედ შემცირდა, 2023 წლის პირველ კვარტალში, რაც რეფორმის პირველი ეტაპის ზემოქმედებაზე მიუთითებს.
- აღსანიშნავია, რომ მოცემული ორი ჯგუფის მედიკამენტების ჩამონათვალის ზრდა კვლავ გაგრძელდა მე-2 კვარტალში, რამაც შემდგომი დადებითი გავლენა იქონია ანტიბიოტიკების ჯგუფის ფასებზე.

შენიშვნა: Δლარის/აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი2022-2023 = -15%

1. *მსოფლიო ბანკი -საქართველოს ყოველთვიური ეკონომიკური მაჩვენებლები– ივნისი 2023 წ„ ინფორმაცია აღებულია შემდეგი წყაროდან:-*
extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://thedocs.worldbank.org/en/doc/0fdf1859b07785ebc3b6f23335122438-0080012023/original/GEO-MEU-June-2023-eng.pdf

ინფლაციის დონის მაჩვენებელი კონკრეტული მედიკამენტებისთვის (3)

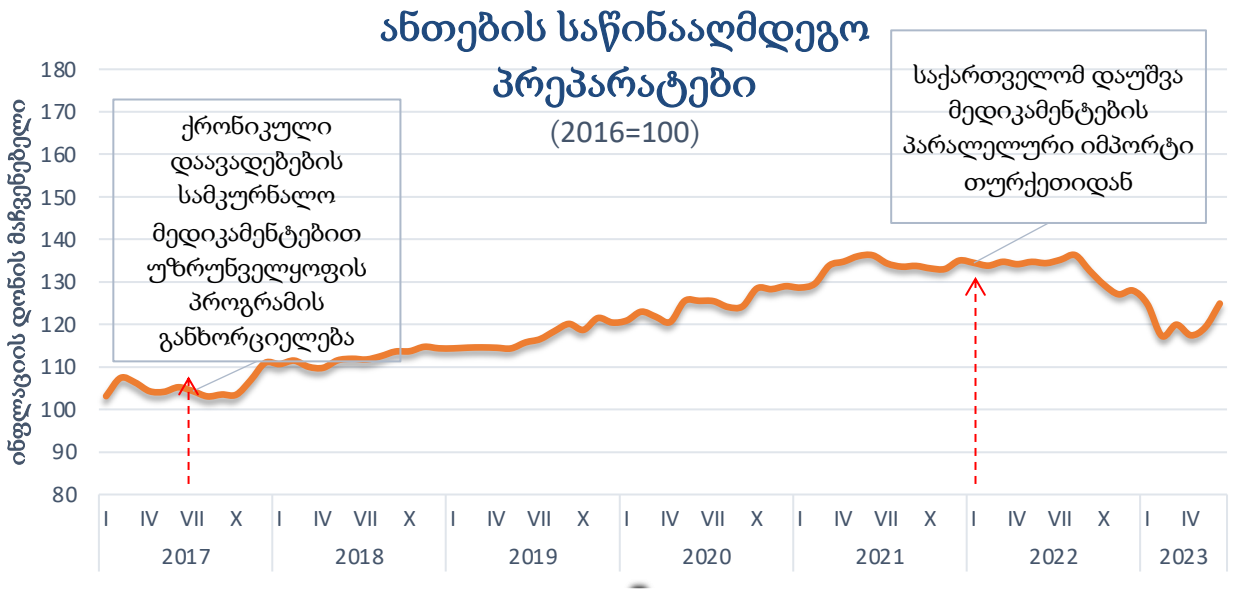

- თურქეთიდან წამლის პარალელური იმპორტის დაშვებამ დადებითი ზემოქმედება იქონია თითქმის ყველა კატეგორიის მედიკამენტების ფასების შემცირებაზე (როგორც ეს სლაიდებიდან ჩანს) 2022 წლის იანვრის შემდეგ.
- თუმცა, პირველი ორი კვარტალის განმავლობაში, რეფერენტული ფასწარმოქმნის სისტემის მიღმა დარჩენილი მედიკამენტების ჯგუფების ფასები, როგორიცაა, ანთების საწინააღმდეგო, ტკივილგამაყუჩებელი და საჭმლის მომნელებელი სისტემის მედიკამენტები, 2023 წლის შემდეგ ფაქტობრივად, გაიზარდა.

შენიშვნა: გრაფიკები ასახავენ სფი-ს მაჩვენებლის ცვლილებას წინა თვესთან შედარებით და არა *თავად ფასების პირდაპირ ცვლილებას*. ასევე მიაქციეთ ყურადღება **ΔGEL/USD გაცვლის კურსი 2022-2023 წწ. = -15%**

საქსტატი. (2017-2023). სამომხმარებლო ფასების ინდექსი (ინფლაცია). https://www.geostat.ge/en/search?query=inflation&page=12

მოკლე მიმოხილვა

- საქართველოს ფარმაცევტული ბაზარი იმპორტზე მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია. 2022 წლის განმავლობაში $483.24 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა იმპორტმა.
- მედიკამენტების მაღალი ფასები საქართველოში, ჯანდაცვის სისტემის ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს. მართალია 2013 წლის შემდეგ განხორციელებული რეფორმების შედეგად ჯანდაცვის სერვისებზე მოსახლეობის *ხელმისაწვდომობა* გაუმჯობესდა, ჯიბიდან გადახდილი თანხები, განსაკუთრებით ამბულატორიულ მედიკამენტებზე, კვლავ პრობლემად რჩება.
- NDI-ის საზოგადოებრივი განწყობის კვლევის მიხედვით, 2022 წლის ბოლოს, ყოველმა მესამე გამოკითხულმა საქართველოს მოქალაქემ განაცხადა, რომ წამლებზე გაცილებით ნაკლებს ხარჯავდნენ გასულ წელთან შედარებით, თუმცა მათი შემოსავლის უდიდესი ნაწილი კვლავ მედიკამენტებზე იხარჯება (საკვებთან, კომუნალურ გადასახადებთან და სესხებთან ერთად)[2].
- მიუხედავად იმისა, რომ ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში (2016-2021) ფასები სამედიცინო პროდუქტებზე, ტექნიკასა და აღჭურვილობაზე გაიზარდა, 2022 წელს ფასების ზრდა მკვეთრად შენელდა პირველად 2012 წლის შემდეგ.

დასკვნა: ბოლოდროინდელი მონაცემები ახლად განხორციელებული რეფორმების, კერძოდ, თურქეთიდან წამლის პარალელური იმპორტის დაშვების და რეფერენტული ფასწარმოქმნის დანერგვის შესაძლო დადებით შედეგებზე მიუთითებს. ამასვე ადასტურებს საზოგადოებრივი აზრის კვლევაც, რომელიც ეროვნულ დემოკრატიულმა ინსტიტუტმა (NDI) 2022 წელს ჩაატარა. სავარაუდოდ NDI--ის შემდგომი კვლევები მეტ ინფორმაციას მოგვაწვდის პოლიტიკის ცვლილებების შესახებ. გასათვალისწინებელია, რომ მიზეზ-შედეგობრივი კავშირის, შედეგების მდგრადობის დონისა და პაციენტების კეთილდღეობაზე მათი გრძელვადიანი გავლენის დასადგენად საჭიროა ხანგრძლივი დაკვირვება და შედარებით ზუსტი მეთოდოლოგიის გამოყენებით.

1. NDI, CRRC საქართველო. (სექტემბერი 2022 წ.). საზოგადოებრივი აზრის კვლევა. მონაცემები აღებულია შემდეგი წყაროდან: https://www.ndi.org/sites/default/files/Poll%20Results%20%28English%29_0.pdf
2. NDI, CRRC საქართველო. (თებერვალი 2023 წ.). საზოგადოებრივი აზრის კვლევა. მონაცემები აღებულია შემდეგი წყაროდან: https://www.ndi.org/sites/default/files/NDI%20Georgia_December%202022%20poll_public%20version_ENG_vf.pdf

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

EAST • WEST MANAGEMENT INSTITUTE

CURATIO INTERNATIONAL FOUNDATION

25 Years for Better Health Systems

Disclaimer

ანგარიში მოამზადა საერთაშორისო ფონდმა „კურაციომ“ USAID-ის სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობის პროგრამის მხარდაჭერით. დოკუმენტის მომზადება შესაძლებელი გახდა ამერიკელი ხალხის გულუხვი დახმარების წყალობით, ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) დაფინანსებით.

ანგარიშის შინაარსზე პასუხისმგებელია საერთაშორისო ფონდი „კურაციო“ და ის შესაძლოა არ გამოხატავდეს EWMI-ს, USAID-ის ან/და ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის შეხედულებებს.